

Te Whāriki Online

Tūhulu ki he fokotu'utu'u silapa faka'apiakó

'E fokotu'utu'u 'e he ki'i ako takitaha 'enau silapa faka'apiako ke taau mo honau anga fakafonuá mo e ngaahi taumu'a fakaako 'a e fānaú mo honau ngaahi fāmilí.

Ko e fakatātā fokotu'utu'u silapá 'okú ne 'oatu 'a e founga ngāue ke tokoni ki hono fokotu'utu'u e silapa faka'apiakó 'o fakatatau ki he ngaahi me'a mahu'inga tahá.

● 'Ilo lelei hotau kakaí mo honau ngaahi feitu'ú

Ngaahi sīpinga:

- ko honau anga fakafonuá mo 'enau lea fakafonuá
- ko e ngaahi 'ilo mo e ngaahi founga mo'ui faka'ofa'ofa 'o e mana whenua
- ko e hā 'a e ngaahi me'a 'oku 'ilo mo malava ke fakahoko 'e he fānaú
- ko e ngaahi me'a 'oku manako ki ai e fānaú, mo honau ngaahi fāmilí, mo e kau faiakó
- ke fakatupulaki 'a e mahu'inga'ia he akó 'i he vā mo e mātu'á mo e kāingá
- ko e hā ha ngaahi tokoni ma'á e fānaú 'i he teuteu ke nau hū ki he lautohi si'i/kura.

● Faitu'utu'uni ki he ngaahi taumu'a ako 'oku mahu'inga tahá

Ko e hā e ngaahi me'a 'oku mahu'inga hení?

Ko e hā e ngaahi taumu'a ako 'oku tau fakamu'omu'á?

'Oku tau faitu'utu'uni 'o fakatatau ki he:

- 'etau 'ilo hotau kakaí mo honau ngaahi feitu'ú
- ngaahi taumu'a mo e fokotu'utu'u ako 'i he *Te Whāriki*
- ngaahi tefito'i tui mo e ngaahi taumu'a fakaako 'a hotau 'apiakó
- ngaahi faingamālie ako fisifisimu'a ma'á e fānaú.

● Palani 'etau ngāué

'Oku lava ke palani pe fakahoko fakatu'upakē pē 'etau ngaahi fokotu'utu'u ni'ihí.

Ko 'etau ngaahi fokotu'utu'u ni'ihí 'oku lahi hono ngaahi me'á.

Hangē ko hono siofi 'o e:

- ngaahi fatongia 'o e faiakó, ke fenāpasi mo e ngaahi founga faiako he mala'e 'o e akó, anga hono ako 'i e fānaú pea mo e ngaahi feinga ke ma'u ha ola lelei
- anga 'etau ngāue 'i 'a e ngaahi me'a 'oku tau mahu'inga'ia taha ai
- anga 'etau fakahoko ha ngaahi tu'utu'uni fekau'aki mo e kakaí, ngaahi naunaú, taimí, mo e feitu'ú
- anga 'etau fengāue'aki lelei mo e fānaú
- ngaahi fatongia fakapalofesinale 'oku fakahoko 'e he kau faiakó.

● Toe vakai'i e silapá pea fakalelei'i

'Oku kau hení hono fakakaukau'i, mo vakai'i, mo sivi'i e ngaahi a'usia mo e ngaahi founga ngāue kotoa pē.

Kau atu ki ho'o fakakaukau' 'a e:

- tokoni 'a e ngaahi ngāue 'o e silapá ki he ako 'a e fānaú
- 'a e ngaahi 'aonga 'o e silapá ki hotau kakaí mo honau ngaahi feitu'ú
- ngaahi liliu 'e lava ke tau fakahoko he kaha'ú
- ngaahi me'a ke tau 'ave ki he fokotu'utu'u silapa hoko maí.

● Vakai'i pe ko e hā 'a e ngaahi me'a kuo ako 'e he fānaú pea founga fēfē 'enau akó

Ngaahi founga ke fakahoko 'akí:

- siofi pea toe fakakaukau'i
- fepōtalanoa'aki pea hiki pe lekooti
- fakakaukau'i pe ko e hā e me'a na'e ako 'e he fānaú, pea ko e hā ho'o langa ngāue te ke hoko atu ki ai
- fevahevahe'aki mo e kau tauhi fānaú mo honau ngaahi fāmilí.

● Fakahoko ke lava kakato

Ko e taimi 'eni 'oku tau fakahoko ai 'etau ngaahi fakakaukau' mo 'etau ngaahi palani ngāué.

'I he taimi 'oku tau fokotu'utu'u ai e silapá 'e lava pē ke tau toe vakai'i ha ngaahi sitepu ne 'osi fakahoko.

'Oku anga kehekehe 'a e founga ako 'a e fānaú.

Te ke ma'u 'a e fakatātā 'oku talanoa ki ai 'a e ngaahi fakamatala ko 'eni mo hono fakaikiiki 'i he uepisaiti 'a e Te Whāriki Online. <https://tewhariki.tki.org.nz/local-curriculum-design-guide/>